Eduskunta
Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

U 52/2023 vp

Lausunto ehdotuksesta EU:n asetukseksi ns. standardien kannalta olennaisista patenteista

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Suomen Yrittäjiltä lausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi standardin kannalta olennaisista patenteista (ns. essentiaalipatentit). Komission ehdotuksen mukaan EU:n asetuksella säädettäisiin essentiaalipatenttien rekisteröinnistä, standardien ja kokonaisrojaltien ilmoittamisesta, arviointimenettelystä essentiaalipatenttien olennaisuudelle, ns. FRAND-ehtojen määritysmenettelystä ja osaamiskeskuksen perustamisesta EU:n teollisoikeusviraston yhteyteen.

Suomen Yrittäjät pitää ehdotuksen tavoitteita standardoinnin ja siihen liittyvän innovoinnin edistämisestä myönteisenä. Erityisesti Suomen Yrittäjät pitää myönteisenä komission tavoitteita edistää pk-yritysten osallistumista standardien luomiseen ja pk-yritysten huomioimista ns. FRAND-ehtojen soveltamisessa. Essentiaalipatenttien lisensoinnin helpottaminen on myös myönteinen tavoite, jotta myös pk-sektorilla olisi paremmat mahdollisuudet standardien hyödyntämiseen.

Komission ehdotukset muuttaisivat olennaisesti nykyistä sääntelyä ja essentiaalipatentteihin liittyviä käytäntöjä. Suomen Yrittäjät toteaa, ettei nykyisiin käytäntöihin ole esitetty liittyvän merkittäviä ongelmia. Käytännössä pk-yrityksen mahdollisuudet osallistua itsenäisesti standardiin kuuluvien patenttien hankintaan ovat varsin rajallisia. Standardiin kuuluvan teknologian kehitystyö tehdään pk-yritysten näkökulmasta tyypillisesti erilaisten yhteistyöhankkeiden kautta, jolloin yksittäinen pk-yritys ei luo teknologiaa yksin. Siten patentointiin ja keksinnön hyödyntämiseen liittyy vahvasti sopiminen oikeuksista jo ennen essentiaalipatentin käyttöä tai lisensointia. Kaikkiaan essentiaalipatentit koskettavat pientä osaa suomalaisista pk-yrityksistä. Käsityksemme mukaan essentiaalipatentteihin liittyvä lisensointi ei ole aiheuttanut suomalaisille pk-yrityksille erityisiä ongelmia.

U-kirjelmässä esitetty valtioneuvoston kanta ehdotukseen on varsin kriittinen. Pidämme valtioneuvoston kantaa perusteltuna, sillä komission ehdotusten hyvistä tavoitteista huolimatta se voisi vähentää halua osallistua standardien laatimiseen ja standardiin kuuluvan teknologian kehittämiseen.

Kuten U-kirjelmässä on todettu, komission ehdotuksen useita kohtia on tarpeen arvioida vielä valmistelussa tarkemmin.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Albert Mäkelä
Asiantuntija, OTM